

CLASS – 12th
(DEFENCE STUDIES) (2024-25)
Structure of question paper

Time:-3 Hours

Theory : 80Marks

INA: 20Marks

Theory

Note: - There are total 4 questions in this paper. All questions are compulsory.

1. Question no. 1 has 20 sub parts (Multiple Choice/Objective type), each part carry one mark. (20x1 = 20)
2. Question no.2 has 4 sub parts, each part carry two marks. (7x2 = 14)
3. Question no.3 has 5 sub parts, each part carry three marks. (7x3 = 21)
4. Question no.4 has 5 sub parts, each part carry five marks. (5x5 = 25)

Project work

1. Presentation and Viva Voce: 10 Marks
2. Project File: 05 Marks

ਨੋਟ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ, ਅਤੇ ਸ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

1. ਭਾਗ (ਓ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 20 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।	20×1=20
2. ਭਾਗ (ਅ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।	7×2=14
3. ਭਾਗ (ਏ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।	7×3=21
4. ਭਾਗ (ਸ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।	5×5=25

ਭਾਗ - ਓ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1: ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 20 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

i : ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੈਨਾਵਾਂ (ਜਲ ਸੈਨਾ, ਥਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਵਾਯੂ ਸੈਨਾ) ਦਾ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਕਮਾਂਡਰ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

(ਓ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ (ਅ) ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ (ਏ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (ਸ) ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ

ii : ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(ਓ) ਯੁੱਧਨੀਤੀ (ਅ) ਜੰਗੀ ਚਾਲ (ਏ) ਯੋਜਨਾ (ਸ) ਯੁੱਧਬੰਦੀ

iii : ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਮਲਾ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ?

(ਓ) 15 ਅਗਸਤ, 1945 (ਅ) 6 ਅਗਸਤ, 1945 (ਏ) 14 ਅਗਸਤ, 1945 (ਸ) 9 ਅਗਸਤ, 1945

iv : ਥਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

(ਓ) ਕੈਪਟਨ (ਅ) ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ (ਏ) ਮੈਜਰ (ਸ) ਕਰਨਲ

v : ਪੂਨੇ ਵਿਖੇ ਕਿਹੜਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(ਓ) Indian Armed Forces (ਅ) Boarder Security Forces (BSF)

(ਏ) Central Reserve Police Force (CRPF) (ਸ) Rashtriya Rifle

vi : ਵਾਯੂ ਸੈਨਾ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ (Air Force Day) ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(ਓ) 8 ਅਕਤੂਬਰ (ਅ) 4 ਦਸੰਬਰ (ਏ) 15 ਜਨਵਰੀ (ਸ) 15 ਅਗਸਤ

vii : "ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਗਤੀ ਵਾਂਗ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ" ਕਿਹੜੀ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਕਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ?

(ਓ) ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧਨੀਤੀ (ਅ) ਬਲਿਟਜ਼ ਕਰੀਗ ਨੀਤੀ (ਏ) ਤੁਲਗਮਾ ਯੁੱਧਨੀਤੀ (ਸ) ਥੇਖੇ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ

viii : ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ ?

(ਓ) ਰੈੱਡ ਕਲਿਫ਼ ਲਾਈਨ (ਅ) ਮੈਕ-ਮੋਹਨ ਲਾਈਨ (ਏ) ਦੁਰੰਦ ਲਾਈਨ (ਸ) ਮੈਗੀਨੋਟ ਲਾਈਨ

ix : ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਕਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

(ਓ) 14 ਅਗਸਤ, 1947 (ਅ) 15 ਅਗਸਤ, 1947 (ਏ) 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 (ਸ) 26 ਮਾਰਚ, 1971

x : ਹਤਫ਼ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?

(ਓ) ਭਾਰਤ (ਅ) ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਏ) ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ (ਸ) ਚੀਨ

xi : ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਮਲਾ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ?

(ਓ) 9 ਅਗਸਤ, 1945 (ਅ) 6 ਅਗਸਤ, 1945 (ਏ) 14 ਅਗਸਤ, 1945 (ਸ) 15 ਅਗਸਤ, 1945

xii : ਦੂਸਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਕਦੋਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

(ਓ) 1947 (ਅ) 1939 (ਏ) 1945 (ਸ) 1946

xiii : ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨੀਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ ?

(ਓ) ਰੈੱਡ ਕਲਿਫ਼ ਲਾਈਨ (ਅ) ਮੈਕ-ਮੋਹਨ ਲਾਈਨ (ਏ) ਦੁਰੰਦ ਲਾਈਨ (ਸ) ਲਾਈਨ ਆਫ਼ ਕੰਟਰੋਲ

xiv : "ਅਚਾਨਕ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ" ਕਿਹੜੀ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

(ਓ) ਥੇਖੇ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ (ਅ) ਤੁਲਗਮਾ ਯੁੱਧਨੀਤੀ (ਏ) ਬਲਿਟਜ਼ ਕਰੀਗ ਨੀਤੀ (ਸ) ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧਨੀਤੀ

xv : ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ 1964 ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ?

(ਓ) ਭਾਰਤ (ਅ) ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਏ) ਚੀਨ (ਸ) ਰੂਸ

xvi : ਲਾਈਨ ਆਫ ਕੰਟਰੋਲ ਕਿੱਥੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(ੳ) ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਅ) ਭਾਰਤ (ੲ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ) ਅਫ਼ਗਾਨੀਸਤਾਨ

xvii : ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਕਦੋਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

(ੳ) 1914 (ਅ) 1918 (ੲ) 1939 (ਸ) 1940

xviii : ਜਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

(ੳ) ਐਡਮਿਰਲ (ਅ) ਕੈਪਟਨ (ੲ) ਵਾਇਸ ਐਡਮਿਰਲ (ਸ) ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ

xix : ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ ?

(ੳ) ਰੈੱਡ ਕਲਿਫ਼ ਲਾਈਨ (ਅ) ਮੈਕ-ਮੋਹਨ ਲਾਈਨ (ੲ) ਦੁਰੰਦ ਲਾਈਨ (ਸ) ਮੈਗੀਨੋਟ ਲਾਈਨ

xx : ਨੇਵੀ ਦਿਹਾੜਾ (Navy Day) ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(ੳ) 8 ਅਕਤੂਬਰ (ਅ) 4 ਦਸੰਬਰ (ੲ) 15 ਜਨਵਰੀ (ਸ) 15 ਅਗਸਤ

20×1=20

ਭਾਗ - ਅ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-2: ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

- i. ਕਿਸੇ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ।
- ii. ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕਮਾਂਡਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- iii. CDS ਅਤੇ MOD ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- iv. ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖੋ।
- v. ਭਾਰਤੀ ਤੱਟ ਰੱਖਿਅਕ ਸੈਨਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ?
- vi. ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?
- vii. DRDO ਅਤੇ ISRO ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ।

20×1=20

ਭਾਗ - ਏ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-3: ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

- i. ਭਾਰਤੀ ਥਲ ਸੈਨਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ।
- ii. ਭਾਰਤੀ ਥਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਜੁਬਾਨੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ।
- iii. ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਤੱਤ ਲਿਖੋ ।
- iv. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ।
- v. ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਤਿੰਨ ਰੈਂਕ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ।
- vi. ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ ।
- vii. ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ ।

7×3=21

ਭਾਗ - ਸ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-4: ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5- ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

- i. ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
- ii. ਭਾਰਤ ਦੀ ਉੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਗਠਨ ਉਪਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।
- iii. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ।
- iv. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਉਪਰ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।
- v. ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।

5×5 = 25

